Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp	Wijziging Verordening individuele inkomenstoeslag Doesburg 2015
Zaakdossier	Z/24/049529 - D/24/156615
Portefeuillehouder	Wethouder B. Elbers
Raadsprogramma	2. Verbindende en versterkende sociale aanpak
Datum collegebesluit	25 september 2024

Opsteller	Linde Schipper	**E-mail**	linde.schipper@doesburg.nl
Team	Werk & Inkomen	**Telefoonnummer**	(0313) 48 13 68

Voorstel

Inhoudelijk beslispunt

1. Instemmen met het wijzigen van de ‘Verordening individuele inkomenstoeslag Doesburg 2015’ per 1 januari 2025, overeenkomstig het bijgevoegde wijzigingsbesluit.
2. Het bijgevoegde wijzigingsbesluit vaststellen.

Financieel beslispunt

Wijziging van de Verordening individuele inkomenstoeslag Doesburg 2015 heeft een aantal financiële effecten. Deze worden in dit raadsvoorstel genoemd en toegelicht, maar vormen geen afzonderlijke beslispunten.

Procedureel beslispunt

N.v.t.

Juridische grondslag

Participatiewet (artikel 36).

Inleiding

Activering van huishoudens met een langdurig laag inkomen

Uit het onderzoek naar de herijking van het minimabeleid[1] blijkt dat ongeveer 80 procent van de huishoudens in de gemeente Doesburg met een inkomen tot 120 procent van de bijstandsnorm al drie jaar of langer op dit inkomensniveau zit. Dit percentage ligt iets hoger dan in veel andere gemeenten, waar dit aandeel rond de 70 tot 75 procent ligt. Ten opzichte van 2018 en 2019 is er een toename te zien in het aantal langdurige minima, een ontwikkeling die ook landelijk zichtbaar is.

In het kader van de herijking van het minimabeleid willen we deze huishoudens gerichter en actiever ondersteunen, met als doel hun maatschappelijke participatie te bevorderen op een manier die aansluit bij hun individuele mogelijkheden. Wij geloven dat participatie niet alleen bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, maar ook aan het welzijn van individuen. Het stelt hen in staat nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, sociale contacten op te bouwen en een gevoel van zingeving te ervaren. Daarom is het van essentieel belang dat de financiële ondersteuning hierop wordt afgestemd en daadwerkelijk een stimulans vormt voor actieve deelname aan de samenleving.

Maatwerk volgens de Omgekeerde Toets-Methode

Voor degenen die niet (direct) kunnen deelnemen, zetten we intensiever maatwerkondersteuning in volgens de methode van de Omgekeerde Toets[2]. Samen met de inwoner onderzoeken we welke vraag en behoefte er is en welke ondersteuning hiervoor nodig is. Aansluitend willen we intensiever samenwerken met onze maatschappelijke partners op casusniveau. Dit stelt ons in staat sneller en gerichter hulp te bieden, en helpt bij het opbouwen van vertrouwen bij de inwoners.

Bereik vergroten van regelingen en voorzieningen

Naast het actiever ondersteunen van inwoners om hun maatschappelijke participatie te bevorderen en het inzetten van intensievere maatwerkondersteuning volgens de methode van de Omgekeerde Toets, willen we ook het bereik van de landelijke en gemeentelijke toeslagen voor onze inwoners vergroten.

Uit het onderzoek naar de herijking van het minimabeleid blijkt dat het bereik van verschillende gemeentelijke regelingen lager ligt dan in veel andere gemeenten. De doelgroep van het minimabeleid geeft als voornaamste reden voor het niet-gebruik van de regelingen aan dat zij sommige regelingen niet kennen. Daarnaast geven partners aan dat zij een overzicht missen van alle beschikbare gemeentelijke regelingen. Door het ontbreken van deze informatie beschikken zij niet altijd over actuele gegevens om de doelgroep adequaat te informeren.

Om inwoners te ondersteunen bij het vinden van de verschillende landelijke en gemeentelijke regelingen en voorzieningen, werkt de gemeente Doesburg samen met De VoorzieningenWijzer, die de applicatie 'ditgeldtvoormij.nl' heeft ontwikkeld. Deze tool helpt inwoners – eventueel met de hulp van iemand uit hun netwerk, een professional of vrijwilliger – om inzicht te krijgen in de beschikbare lokale gemeentelijke regelingen, landelijke toeslagen, en om de zorgverzekering en energiecontracten te vinden die het beste aansluiten bij hun behoeften. Door deze ondersteuning

---

[1] Integraal rapport onderzoek herijking minimabeleid gemeente Doesburg 2023. KWIZ, januari 2024.
[2] https://www.stimulansz.nl/product/de-omgekeerde-toets/

te bieden, streven we ernaar de financiële en sociale zelfredzaamheid van onze inwoners te vergroten.

Individuele Inkomenstoeslag

Op grond van artikel 36 van de Participatiewet biedt de gemeente Doesburg de Individuele Inkomenstoeslag aan inwoners van 21 jaar en ouder, tot aan de pensioengerechtigde leeftijd, die langdurig rondkomen van een laag inkomen. Deze toeslag kan eens per 12 maanden worden aangevraagd door inwoners die voldoen aan de gestelde voorwaarden, waaronder een langdurig inkomen dat niet hoger is dan 110 procent van de bijstandsnorm.

In 2015 heeft de gemeenteraad van Doesburg de 'Verordening Individuele Inkomenstoeslag Doesburg 2015' vastgesteld. Ons voorstel is om de bedragen in artikel 4 van deze verordening te verlagen, zodat inwoners mogelijk gestimuleerd worden om hun situatie te verbeteren en actiever deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast stellen we enkele redactionele aanpassingen voor om de tekst te verduidelijken en te actualiseren.

Voorgestelde wijzigingen van de verordening

Artikel 4 van de verordening geeft de hoogte van de Individuele Inkomenstoeslag weer per leefsituatie. In 2015 zijn de bedragen als volgt vastgesteld:

- € 379,00 voor een alleenstaande;
- € 483,00 voor een alleenstaande ouder;
- € 537,00 voor gehuwden en samenwonenden.

Volgens artikel 4, lid 4 van de verordening worden deze bedragen jaarlijks geïndexeerd op basis van de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

In 2024 zijn de bedragen in vergelijking met omliggende gemeenten als volgt:

Leefsituatie	**Doesburg**	**Zevenaar**	**Rheden**	**Arnhem**
Alleenstaande	€ 486,00	€ 430,00	€ 290,00	€ 260,00
Alleenstaande ouder	€ 618,00	€ 430,00	€ 240,00	€ 375,00
Samenwonenden/gehuwden	€ 687,00	€ 615,00		€ 375,00
Samenwonenden/gehuwden zonder kinderen			€ 478,00	
Samenwonenden/gehuwden met kinderen			€ 538,00	

Ons voorstel is om de bedragen onder artikel 4 van de verordening, per 1 januari 2025, als volgt te wijzigen:

- € 326,00 voor een alleenstaande;
- € 348,00 voor een alleenstaande ouder;
- € 535,00 voor gehuwden en samenwonenden.

Naast deze wijziging van artikel 4 stellen we ook een aantal redactionele aanpassingen voor om de tekst te verduidelijken en te actualiseren. Voor deze wijzigingen verwijzen wij naar het bijgevoegde wijzigingsbesluit.

Doel / meetbaar effect

Door de wijziging van de ‘Verordening Individuele Inkomenstoeslag Doesburg 2015’ wordt de ondersteuning beter afgestemd op het doel om inwoners te stimuleren deel te nemen aan de samenleving en hun persoonlijke situatie aan te pakken, op een manier die past bij hun mogelijkheden. Voor inwoners die (nog) niet kunnen deelnemen, blijft de Individuele Inkomenstoeslag een belangrijk vangnetregeling.

Argumenten

1.1 Het verlagen van de bedragen van de Individuele Inkomenstoeslag, in combinatie met het optimaliseren van ondersteuning op het gebied van re-integratie en participatie, kan inwoners stimuleren om actiever deel te nemen aan de samenleving.

Door maatwerkgerichte ondersteuning en het verkleinen van de drempels tot maatschappelijke en arbeidsparticipatie kunnen inwoners hun financiële situatie verbeteren, en daarnaast hun persoonlijke ontwikkeling, zelfvertrouwen en gevoel van zingeving versterken.

1.2 De grootste verlaging van de hoogte van de Individuele Inkomenstoeslag voor alleenstaande ouders is ten opzichte van andere leefsituaties gerechtvaardigd, gezien de financiële voordelen die zij kunnen ontvangen in vergelijking met paren (met kinderen) en alleenstaanden.

Uit het onderzoek naar de herijking van het minimabeleid[3] blijkt dat alleenstaande ouders op elk inkomensniveau meer budget hebben voor vrije bestedingen, conform de Nibud-norm. Dit komt doordat zij langer recht hebben op dezelfde landelijke toeslagen en bovendien een hoger bedrag ontvangen voor het kindgebonden budget. Hierdoor bevinden alleenstaande ouders zich in een betere financiële positie dan paren (met kinderen) en alleenstaanden, die sneller te maken hebben met afname van toeslagen naarmate hun inkomen stijgt.

Kanttekeningen

1.1. In het kader van het streven naar bestaanszekerheid voor onze inwoners, is het verlagen van de bedragen van de Individuele Inkomenstoeslag een aandachtspunt, omdat dit hen in een financieel kwetsbaardere positie kan plaatsen.

Om te waarborgen dat inwoners hun financiële situatie kunnen verbeteren en worden gestimuleerd tot maatschappelijke participatie, zullen wij onze ondersteuning op het gebied van re-integratie en participatie versterken. Dit doen we onder andere door het inrichten van lokale werkervaringsplekken, het optimaliseren van Activerend Werk en Beschut Werk, en het faciliteren van een mogelijke uitstroompremie om de armoedeval tegen te gaan. Daarnaast zullen we coachingstrajecten opzetten en intensiever werken volgens de Omgekeerde Toets-methode[4], wat maatwerkondersteuning biedt. Tot slot vergroten we het bereik van landelijke en gemeentelijke regelingen met de tool ‘datgeldtvoormij.nl’, zodat inwoners beter geïnformeerd zijn over beschikbare voorzieningen.

Financiën

In 2023 bedroegen de uitgaven voor de Individuele Inkomenstoeslag in totaal € 104.958,00, gebaseerd op 205 toegekende toeslagen (145 voor alleenstaanden, 28 voor alleenstaande ouders en 32 voor gehuwden/samenwonenden). Indien de Verordening wordt gewijzigd volgens het bijgevoegde wijzigingsbesluit, zullen de uitgaven op basis van de aanvragen van 2023 naar

[3] Integraal rapport onderzoek herijking minimabeleid gemeente Doesburg 2023. KWIZ, januari 2024.
[4] https://www.stimulansz.nl/product/de-omgekeerde-toets/

schatting in 2025 uitkomen op € 74.134,00. Deze kosten worden gedekt vanuit het budget 1205 Bijzondere Bijstand.

Uitvoering

Planning

Als het voorgestelde besluit door u als raad wordt aangenomen, zullen de wijzigingen per 1 januari 2025 in werking treden.

Communicatie

In samenwerking met de afdeling communicatie zal er een communicatiecampagne worden opgezet. Het is belangrijk dat inwoners nog dit jaar worden geïnformeerd. De campagne zal informatie bevatten over de wijzigingen in de Individuele Inkomenstoeslag en wat deze veranderingen per 1 januari 2025 betekenen voor de betrokken inwoners.

Daarnaast blijven we, samen met maatschappelijke partners en consulenten, de tool 'ditgeldtvoormij.nl' actief onder de aandacht brengen bij de inwoners. Deze tool helpt hen om inzicht te krijgen in de beschikbare voorzieningen en regelingen waar zij recht op hebben.

Evaluatie

De evaluatie van de wijzigingen in de 'Verordening Individuele Inkomenstoeslag Doesburg 2015' zal plaatsvinden door het monitoren van het aantal aanvragen en de deelname aan maatschappelijke- en re-integratietrajecten. We zullen feedback van inwoners verzamelen om inzicht te krijgen in de impact van de veranderingen. Periodieke rapportages zullen ons helpen om de voortgang te beoordelen en indien nodig aanpassingen te maken.

Burgerparticipatie

De adviesraad heeft op basis van dit voorstel een advies geformuleerd voor de wijziging van de Verordening. Zij adviseren om een effectief communicatieplan te ontwikkelen dat inwoners adequaat informeert. Daarnaast is het van belang om inwoners die financieel in de problemen dreigen te komen nauwlettend te volgen en hen een duidelijk aanspreekpunt te bieden waar zij hulp kunnen aanvragen. Tevens adviseren zij om eerst alles goed te organiseren met één centraal loket, voordat de hervormingen worden doorgevoerd.

Reactie op het advies van de adviesraad

Samen met de afdeling Communicatie organiseren we een campagne om inwoners te informeren over de veranderingen in de Individuele Inkomenstoeslag per 1 januari 2025. Tegelijk blijven we de tool 'ditgeldtvoormij.nl' promoten, die helpt om inzicht te krijgen in gemeentelijke en landelijke voorzieningen.

We werken samen met maatschappelijke partners en consulenten om het bereik van regelingen te vergroten. Als inwoners in een financieel kwetsbare positie komen, kijken we eerst of ze gebruikmaken van de regelingen waar ze recht op hebben. Daarna zoeken we samen naar de beste oplossingen, zoals hulp bij administratie of financiële coaching. Ondersteuningsregelingen zoals de witgoedregeling, de Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten, en bijzondere bijstand kunnen worden ingezet.

We willen inwoners stimuleren om zelf na te denken over hun situatie en samen met ons naar oplossingen te zoeken die bij hun behoeften passen. Het uitgangspunt is dat inwoners naar eigen vermogen kunnen meedoen. Daarnaast zoeken we actiever contact met inwoners door aan te

sluiten bij inloopplekken. Verschillende maatschappelijke partners willen op korte termijn ook laagdrempelige inlooppreekuren organiseren. We zetten ook de Beweegbus in voor een laagdrempelige benadering. Bovendien willen we ervaringsdeskundigen en ambassadeurs betrekken, zodat zij anderen kunnen ondersteunen op basis van hun eigen ervaringen.

Naast het versterken van ons netwerk werken we binnen het sociaal domein aan de ontwikkeling van een centraal loket voor integrale toegang. Dit loket moet de toegang tot hulp voor inwoners en partners overzichtelijker maken. Ons doel is om via samenwerking met maatschappelijke partners en gebruik van tools zoals 'ditgeldtvoormij.nl' maatwerk te bieden en de bereikbaarheid van hulp te verbeteren.

Kortom, we werken met een breed netwerk van maatschappelijke partners en bieden inwoners diverse ondersteuningsmogelijkheden. Door tools zoals 'ditgeldtvoormij.nl' en gerichte initiatieven verder te ontwikkelen, willen we ervoor zorgen dat inwoners de hulp en voorzieningen krijgen die ze nodig hebben.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Wijzigingsbesluit Verordening individuele inkomenstoeslag Doesburg 2015
- Bijlage 2: Verordening individuele inkomenstoeslag Doesburg 2015 (inclusief voorgestelde wijzigingen)
- Bijlage 3: Integraal rapport onderzoek herijking minimabeleid gemeente Doesburg 2023
- Bijlage 4: Advies van de Adviesraad - Wijziging Verordening individuele inkomenstoeslag Doesburg 2015 (inclusief onze antwoorden)